

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ
ЧОРНОБИЛЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
Кафедра психології діяльності в особливих умовах

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання контрольної роботи з дисципліни
«Психофізіологія»

за освітньо-професійною програмою «Екстремальна та кризова психологія»
циклу професійної обов'язкової підготовки
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 053 «Психологія»
для здобувачів заочної форми навчання

Рекомендовано кафедрою психології діяльності в особливих умовах на 2023-
2024 навчальний рік. Протокол від 30.08.2023 №2

Черкаси 2023

ЗМІСТ

1 ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	3
2 ЗАРАХУВАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	3
3. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	4
4. ВАРІАНТИ ЗАВДАНЬ	6
5. ЛІТЕРАТУРА	8

Контрольну роботу з навчальної дисципліни «Психофізіологія» виконують здобувачі вищої освіти, які навчаються на заочній формі навчання за першим бакалаврським рівнем вищої освіти, спеціальністю 0.53 «Психологія», за освітньо-професійною програмою «Психологія».

Метою контрольної роботи є закріплення і поглиблення знань, отриманих здобувачами в курсі «Психофізіологія», розвиток навичок підготовки та оформлення контрольних робіт, вдосконалення власних поняттєвих засобів і техніки їх використання.

1 ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота з дисципліни «Психофізіологія» виконується індивідуально кожним студентом згідно з графіком екзаменаційних сесій.

Варіанти виконання контрольної роботи обираються за останньою цифрою шифру (крім титульного листа, він для всіх однаковий). Здобувачі, шифр яких закінчується на 0, виконують завдання № 10.

В процесі роботи здобувач повинен:

- провести пошук необхідної інформації та вибрати зміст матеріалу необхідний для представлення в якості відповідей на п'ять поставлених завдань;
- розробити та обґрунтувати можливі власні позиції у вирішенні завдань;
- розробити структури відповіді;
- розробити форму подання призначеної для відповіді інформації для її оформлення;
- провести перевірку відповідності посилань, власних думок і переліку використаної літератури;
- оформити матеріал.

2 ЗАРАХУВАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Закінчена та оформлена контрольна робота здається здобувачем у відділення заочного навчання на перевірку викладачем.

У випадку відсутності зауважень викладач підписує роботу та засвідчує допуск до наступної форми підсумкового контролю.

Якщо викладач має зауваження до змісту контрольної роботи або її оформлення, він складає перелік зауважень та повертає роботу здобувачу на доробку. Після усунення зауважень робота повинна бути повторно подана на перевірку з обов'язковим додатком переліку попередніх зауважень.

Для зарахування контрольної роботи подаються повні розкриті відповіді на поставлені питання. Контрольна робота оцінюється: *"зарахована"*, *"не зарахована"*. Контрольна робота може бути не зарахована у випадках:

- виконано не той варіант контрольної роботи;
- теоретичне завдання виконане з порушенням вимог до нього;
- не виконано або не вірно виконано одне із завдань;

При оцінці враховується:

- обґрунтованість вибору матеріалу, повнота його розкриття;
- зміст і форма відповідей на запитання;

- уміння демонструвати у роботі власну дослідницьку позицію ;
- ступінь самостійності, оригінальність роботи;
- якість виконання і оформлення роботи.

3. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Правильне оформлення роботи не є тільки формальним питанням. Мова йде не лише про красоту оформлення, але й про технічний рівень, пізнавальний зміст та технічну культуру її виконання відповідно до правил написання текстових документів у відповідності з вимогами державних стандартів.

Контрольна робота виконується на аркушах формату А4 (210×297 мм) та має бути оформлена відповідно до вимог ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення». Заповнення аркушів ПЗ виконується чорним кольором машинним (за допомогою комп'ютерної техніки) способом з одного боку білого паперу, 14 шрифтом, через 1,5 інтервалу.

При машинописному виконанні контрольну роботу друкують через один інтервал, за умов рівномірного її заповнення та висотою літер і цифр не менш, ніж 1,8мм. (кегель 14).

Текст слід друкувати, витримуючи параметри сторінок: верхній, нижній береги – не менш 20мм, лівий – 30, правий – 15мм. Під час виконання роботи необхідно дотримуватися рівномірної щільності, контрастності й чіткості тексту.

На титульному листі необхідно вказати назву навчального закладу, предмету, що вивчається, кафедри, номер залікової книжки, прізвище, ім'я та по батькові, адресу (Додаток 1).

Під час виконання роботи потрібно спочатку записати питання, а потім дати на нього відповідь. Відповіді повинні бути конкретні, написані державною мовою, акуратно оформлені. У тексті роботи повинні бути чіткі лінії, букви, цифри та інші знаки. Написання тексту повинно бути однаково чорним. Помилки, описки і графічні неточності виправляються зафарбовуванням білою фарбою і нанесенням на те саме місце (або між рядками) виправленого тексту чорного кольору машинним способом чи від руки.

Абзацний відступ повинен бути однаковим для всього тексту і дорівнювати п'ятьом знакам.

Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Пункти і підпункти можуть мати заголовки.

Заголовки розділів слід розташовувати в середині рядку з нової сторінки, друкувати великими буквами без крапки наприкінці. Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів роботи слід починати з абзацного відступу і друкувати без крапки наприкінці малими буквами, крім першої великої.

Якщо заголовок складається з двох чи більше речень, їх розділяють крапкою. Переноси слів у заголовках не допускаються.

Відстань між заголовком і наступним чи попереднім текстом дорівнює одному рядку.

Не допускається розміщати заголовки підрозділу, пункту і підпункту в нижній частині сторінки, якщо після нього розташований тільки один рядок тексту.

В тексті контрольної роботи обов'язковим є посилання на використані джерела, перелік яких наводиться у списку літератури. У список використаної літератури вносяться праці, з яких запозичуються цитати, думки, статистичні дані,

на які робиться посилання.

На останньому листі роботи необхідно вказати перелік використаної літератури. Номери посилань у тексті збігаються із номерами у списку літератури.

Список літератури оформлюється відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 або <http://vak.in.ua/>.

4. ВАРІАНТИ ЗАВДАНЬ

№ 1

1. Розкрийте у чому полягає психофізіологічна проблема.
2. Поясніть психофізіологічні особливості адаптації до екстремальних умов.
3. Розкрийте психофізіологічні механізми прийомів саморегуляції функціональних станів: спеціальної дихальної гімнастики, м'язової релаксації, біологічного зворотного зв'язку, аутогенного тренування, медитації.

№ 2

1. Розкрийте які показники серцево-судинної системи можуть використовуватись у психофізіологічних дослідженнях.
2. Розкрийте компоненти теорії функціональних систем П.К. Анохіна.
3. Розкрийте зміст та обсяг понять «стрес» і «дистрес».

№ 3

1. Розкрийте механізм утворення умовних рефлексів.
2. Розкрийте механізм дії динамічного стереотипу
3. Розкрийте поняття розладів емоційної сфери людини.

№ 4

1. Розкрийте структурні компоненти системи зору.
2. Розкрийте якими є види та функції емоцій.
3. Розкрийте поняттєве поле однієї з теоретичних моделей уваги (модель фільтра Д. Бродмента, модель двохстадійної фільтрації А. Трейсмана, модель Дж. Дойч і Д. Дойч).

№ 5

1. Розкрийте психофізіологічні методи управління увагою під час проведення заняття
2. Поясніть психофізіологічні механізми змінених станів свідомості під час медитації, гіпнозу, в комі.
3. Поясніть психофізіологічні механізми виникнення потреб

№ 6

1. Розкрийте психофізіологічні особливості розумових операцій (аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення і абстрагування)
2. Поясніть різницю вербального та невербального інтелекту мовою психофізіології
3. Розкрийте яке місце займає у свідомості біодинамічна тканина

№ 7

1. Розкрийте клінічні методи у психофізіології.
2. Розкрийте методи самооцінки психофізіологічних станів.
3. Поясніть які структурні утворення мозку контролюють стан свідомості.

№ 8

1. Поясніть у чому полягає відмінність умовних рефлексів від безумовних.
2. Поясніть що таке динамічний стереотип.
3. Розкрийте у чому полягає основна функція сенсорних процесів.

№ 9

1. Поясніть чим є мислення як психофізіологічний процес.
2. Поясніть які основні ознаки (критерії) порушеної свідомості, притаманні усім варіантам розладів свідомості (за К. Ясперсом).
3. Поясніть психофізіологічні механізми виникнення потреб.

№ 10

1. Розкрийте які психофізіологічні процеси завжди супроводжується мотивація.
2. Розкрийте чим є емоції та які їх основні характеристики. Розкрийте чим є емоції та які їх основні характеристики.
3. Дайте визначення функціональних станів. У чому полягають особливості психофізіологічного та комплексного підходу до визначення функціональних станів.

5. Література

Базова література

1. Галян І. Психофізіологія: словник основних понять / І. Галян. – Дрогобич, 2018. – 68 с.
2. Дегтяренко Т.В., Ковиліна В.Г. Психофізіологія розвитку / Т.В. Дегтяренко, В.Г. Ковиліна. – К.: УАІД «Рада», 2022. – 327 с.
3. Коқун О. М. Психофізіологічні закономірності життєстійкості фахівців соціономічних професій: монографія / О. М. Коқун, В. В. Клименко, О. М. Корніяка. Київ – Львів : Видавець В. Кундельська, 2021. – 236 с
4. Коқун О.М. Оптимізація адаптаційних можливостей людини: психофізіологічний аспект забезпечення діяльності: Монографія / О.М. Коқун. – К.: Міленіум, 2004. – 265 с.
5. Коқун О.М. Психофізіологічне забезпечення становлення фахівця у професіях типу «людина-людина» / О.М. Коқун. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. – 266 с
6. Коқун О.М. Психофізіологія. Навчальний посібник / О.М. Коқун. – К: Центр навчальної літератури, 2006. – 184 с.
7. Коқун О.М., Пішко І.О., Лозінська Н.С., Копаниця О.В., Малхазов О.Р. Збірник методик для діагностики психологічної готовності військовослужбовців військової служби за контрактом до діяльності у складі миротворчих підрозділів: Методичний посібник. / О.М. Коқун, І.О. Пішко, Н.С. Лозінська, О.В. Копаниця, О.Р. Малхазов. – К.: НДЦ ГП ЗСУ, 2011. – 281 с.
8. Конспекти лекцій до курсу “ Психофізіологія” Частина І. – Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2015. – 120 с.
9. Корольчук М. С, Крайнюк В. М. Теорія і практика професійного психологічного відбору / - М. С. Корольчук, В. М. Крайнюк. –К.: Ніка-Центр, 2006–536с.
10. Кузів О.Є. Психофізіологія: курс лекцій. – Тернопіль: вид-во ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017. – 194 с
11. Кучковський О.М. Великий практикум з фізіології людини і тварин: основи психофізіології: лабораторний практикум для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» спеціальності «Біологія» / О.М. Кучковський. – Запоріжжя: ЗНУ, 2016. – 144 с.
12. Лефтеров В.О., Психологія: в схемах, таблицях, коментарях / О.В. Крюкова, В.О. Лефтеров. – Донецьк; ДонНУ, 2009. – 198 с.
13. Макарчук М. Ю., Куценко, Т. В., Кравченко В.І., Данилов С.А. Психофізіологія: навчальний посібник / М. Ю. Макарчук, Т. В. Куценко, В.І. Кравченко, С.А. Данилов – К. : ООО «Інтерсервіс», 2011. – 329 с.
14. Наказ МВС України від 17.12.2015 № 1583 «Про затвердження Порядку психофізіологічного обстеження кандидатів на службу в поліції та Порядку обстеження на предмет виявлення алкогольної, наркотичної та токсичної залежності кандидатів на службу в поліції»
15. Синопис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків / перекл. з англійської; упор. та наук. ред. Леся Підлісецька. (Серія «Психологія. Психіатрія. Психотерапія»). – Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. – 112 с.
16. Філіппов М.М. Психофізіологія людини / М.М. Філіппов. – К. : МАУП, 2003. – 136 с.

Допоміжна:

1. Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах / Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2017. – 505 с.
2. Олег Кокун, Ірина Пішко Особливості динаміки психофізіологічного стану військовослужбовців впродовж шести місяців виконання завдань у районі АТО // Психологічне здоров'я /. – Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2021. – Випуск 1. – 152 с
3. Оцінювання психофізіологічних станів у спорті : монографія / Георгій Коробейніков, Євген Приступа, Леся Коробейнікова, Юрій Бріскін. – Л. : ЛДУФК, 2013. – 312 с.
4. Приходько І.І. Професійний психологічний відбір майбутніх офіцерів внутрішніх військ МВС України: Монографія. – Х.: Акад. ВВ МВС України, 2008. – 190 с.
5. Федик О.В. Психофізіологія: матеріали для самопідготовки до семінарських занять для студентів спеціальності «Психологія»/Редагування та упорядкування О.В.Федик. – Івано-Франківськ, 2019–123 с

Інформаційні ресурси

1. Інститут психології імені Г.С. Костюка Національної Академії педагогічних наук України – Режим доступу: <http://psychology-naes-ua.institute/info/264/>
2. Види програм для аналізу даних анкети – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=SfmpTQ_5YaI
3. Oxford Department of Experimental Psychology – Режим доступу: <https://www.psy.ox.ac.uk/>
4. Scientific American – Режим доступу: <https://www.scientificamerican.com/>
5. Frontiers Psychology – Режим доступу: [https://translate.google.com/hl=uk&sl=en&tl=uk&text=The%20aim%20of%](https://translate.google.com/hl=uk&sl=en&tl=uk&text=The%20aim%20of%20)
6. Відеозаписи лекцій фахівців різних галузей – Режим доступу: <http://univertv.ru/video/psihologiya/psihofiziologiya/.mark=science1>
7. National Library of Medicine Пошук наукових публікацій англійською – Режим доступу: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/>

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ
ВІДДІЛЕННЯ ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

«Психофізіологія »

(назва дисципліни)

Студента 2-го курсу (т.н. 4 роки)
Групи 1 ОР «бакалавр»
спеціальності 053 «Психологія»
Борисенко В. М.
Шифр 319

м. Черкаси – 2023 рік

Упорядник: Грибенюк Г.С. - професор кафедри психології діяльності в особливих умовах доктор психологічних наук, професор.